

Tandenpoetsen bij de hond

Zo doe je dat!

De maand van het gebit in februari staat weer voor de deur. Daarom willen we het gebit onder de aandacht te brengen. Iedereen weet dat het dagelijks poetsen van ons eigen gebit noodzakelijk is, maar wist je dat het ook voor het hondengebit ontzettend belangrijk is om regelmatig te poetsen?

Door te poetsen verwijder je de laag tandplak die zich in de loop van de dag vormt op ons gebit. Slaan we het poetsen over, dan blijft de laag tandplak te lang aanwezig en dit kan een ontsteking in de mondholte tot gevolg hebben. Tandplak bestaat bijna geheel uit bacteriën: een gram tandplak bestaat uit ongeveer een miljard (!) bacteriën. De bacteriën in de tandplak veroorzaken een ontsteking van het tandvlees. Ontstoken tandvlees noemen we gingivitis. Door de ontsteking wordt het tandvlees pijnlijk, het zwelt op en wordt roder van kleur. Het goede nieuws is dat de ontsteking verholpen kan worden door weer dagelijks te gaan poetsen. Doe je dit niet, dan bestaat het gevaar dat de tandplakbacteriën onder het gezwollen tandvlees terechtkomen en dat van daaruit de ontsteking verder de diepte in gaat. Daarmee gaat de tandvleesontsteking over in een ontsteking van het steunweefsel rondom de tand- en kieswortel. Ontstoken steunweefsel noemen we parodontitis. Ontstoken steunweefsel zal uiteindelijk vergaan waardoor er een smalle open ruimte ontstaat naast de tand. Dit meet onze tandarts bij de halfjaarlijkse controle met een pocketmeter. Bij een diepe pocket zal er actie ondernomen moeten worden. Naast de ontsteking in de mondholte zelf, is er ook het risico dat bacteriën vanuit de ontstoken mondholte verder het lichaam ingaan. Ontstoken tandvlees kun je

namelijk zien als een open wond en wordt zo een 'opening' (*porte d'entrée*) naar de rest van het lichaam. Vanuit de ontstoken mond kunnen allerlei bacteriën zich via de bloedbaan door het lichaam verspreiden naar onder andere de nieren, longen, lever of het hart.

Hoe zit het met onze honden?

Waarschijnlijk gaat iedereen na het lezen van voorgaande tekst weer iets beter opletten met poetsen. Maar hoe zit het met onze honden? Zorgen wij bij onze trouwe viervoeters wel voor een gezonde mondholte? Wie van ons poetst het gebit van de hond?

Ontstoken tandvlees kun je zien als een open wond, het wordt een 'opening' naar de rest van het lichaam

Het gebit van onze hond heeft, net als ons eigen gebit, ook dagelijkse verzorging nodig. Tandpoetsen wordt gezien als de gouden standaard voor gebitsverzorging, zowel bij de mens als bij huisdieren. Door het poetsen verwijderen we de tandplak en daarmee de bacteriën, waardoor de mondholte weer gezond wordt.

Bij huisdieren moet het poetsen rustig aangeleerd worden zodat uiteindelijk de tanden en kiezen goed gereinigd kunnen worden. Het poetsen gaat op dezelfde manier als bij mensen: het gaat om het mechanisch verwijderen van de tandplak. Het advies is, net als bij onszelf, om iedere dag te poetsen! Tandplak wordt immers in 24 uur tijd weer aangemaakt. Omdat huisdieren moeten wennen aan het poetsen, kunt je gebruik maken van het volgende stappenplan:

Bij een slecht geпоetst gebit zorgen de bacteriën in de tandplak voor een slechte adem en pijnlijk ontstoken tandvlees. Slechte adem is een signaal dat er een ontsteking in de mondholte aanwezig is en dat er dus actie ondernomen moet worden: POETSEN!

STAPPENPLAN TANDENPOETSEN

Veel mensen denken dat tandenpoetsen een gedoe is, maar dat valt best mee. Honden leren makkelijk nieuw gedrag aan en als je het vaker doet wordt het poetsen steeds makkelijker. Jonge dieren leren snel, oudere dieren hebben vaak wat meer tijd nodig om te wennen aan het poetsen. Vermijd iedere vorm van dwang en bouw het poetsen rustig op.

Stap 1: wennen aan de aanraking

Start met het aanraken: pak de kop van de hond vast en beloon als dat goed gaat. Breid daarna de aanraking uit en pak de snuit voorzichtig vast. Wrijf met je vingers over de snuit alsof je de buitenzijde 'poetst'.

Stap 2: optillen van de bovenlip

Het is belangrijk om de kaken op elkaar te houden, omdat een hond het niet prettig zal vinden als zijn kaken ineens van elkaar gehaald worden. Pak de snuit vast en til aan de zijkant de bovenlip op. Nu zijn de hoektanden, snijtanden en voorste kiezen goed zichtbaar. Als deze stap goed gaat, kun je met de wijsvinger (en soms middelvinger) de wang voorzichtig naar achteren trekken waardoor de achterste kiezen van de bovenkaak zichtbaar worden. Dit betekent dat de wang een flink stuk naar achteren getrokken moet worden, want een hond heeft vele grote kiezen. Om de snijtanden te zien kun je de bovenlip aan de voorzijde voorzichtig optillen. Sommige honden reageren hierop door te gaan niezen, omdat met deze handeling ook de neus iets wordt opgetild.

Poetsen met een gaasje.

Stap 3: tandenpoetsen met gaasje

Maak een (verband)gaasje nat onder de kraan en knijp het vervolgens goed uit. Dit vochtige gaasje kun je om de wijsvinger winden om daarmee het gebit te poetsen. Wel is het belangrijk om regelmatig een schoon oppervlak van het gaasje te gebruiken. Start met het optillen van de bovenlip: je kunt nu de hoektanden, buitenste snijtanden en voorste kiezen aan de buitenzijde poetsen door op de overgang tand - tandvlees met de vinger plus gaasje poetsbewegingen te maken.

Goet dit goed, dan kun je de wang voorzichtig naar achteren trekken en de overige kiezen poetsen op de overgang kies - tandvlees. Vergeet niet om daarna ook nog de overige snijtanden te poetsen door de bovenlip op te tillen.

Poetsen van de snijtanden.

Stap 4: tandenpoetsen met tandenborstel

Gaat het poetsen met het gaasje goed, dan kun je gaan poetsen met een tandenborstel. Bij sommige honden (vooral de kleinere rassen) is het gemakkelijker om door te gaan met het gaasje. Kies voor een zachte hondentandenborstel of een zachte kindertandenborstel. Een 'grottemensentandenborstel' is vaak te hard en daardoor pijnlijk voor honden.

Til met de ene hand de lip op en begin de hoektanden en voorste kiezen te poetsen. Trek vervolgens de wang voorzichtig naar achteren en poets de grote kiezen achterin. Op deze plekken ontstaat veel tandplak; het is dus belangrijk om daar goed te poetsen.

Maak langzame poetsbewegingen op de overgang tand - tandvlees. Dit is de plek waar de bacteriën kunnen zorgen voor ontstoken tandvlees. Hierna kun je de bovenlip aan de voorzijde voorzichtig optillen en de snijtanden poetsen. Daarna kan de andere zijde van het gebit gepoetst worden.

Mocht jouw hond het poetsen goed toelaten, dan kun je proberen de bek te openen en de rest van het gebit te poetsen op de overgang tand - tandvlees. Bedenk wel dat je de belangrijkste plekken al hebt gepoetst. Dus als deze stap niet lukt heb je toch een goede stap gezet in het gezond maken van de mondholte van jouw hond.

Naast het dagelijkse poetsen van het gebit van de hond is het goed om minimaal eens per jaar het gebit uitgebreid te laten controleren door een dierenarts, bijvoorbeeld tijdens de jaarlijkse vaccinaties.

Tandpasta?

In principe gaat 't bij het poetsen om het wegpoetsen van de tandplak en dat kan prima met alleen een gaasje of tandenborstel. Je kunt ook tandpasta gebruiken die speciaal gemaakt is voor de hond. Het nadeel hiervan is dat sommige honden de tandpasta zo lekker vinden dat ze op de tandenborstel gaan bijten waardoor het goed

Vergeet niet jouw hond te belonen na het poetsen! En je eigen handen te wassen natuurlijk.

poetsen bemoeilijkt wordt. Neem, als je tandpasta wilt gebruiken, altijd speciale tandpasta voor honden. In tandpasta voor de mens zit fluoride en dat kan giftig zijn voor de hond. Een hond slikt de tandpasta namelijk in, terwijl wij na het poetsen de mond met water spoelen en dit daarna uitspugen.

Als poetsen echt niet lukt

Als poetsen echt niet lukt kun je gebruik maken van onderstaande mogelijkheden. Bedenk wel dat poetsen de 'gouden standaard' is en dat deze opties slechts beperkt kunnen helpen om het gebit schoon te houden. Als poetsen wél lukt, kunnen onderstaande mogelijkheden een welkome aanvulling zijn voor een schoon gebit!

Tip van Onze Hond: Affiliate
blokje
xx

OVER LIES PAARDEKOOPER

Lies Paardekooper werkt sinds augustus 2017 als tandheelkundig dierenarts bij AniCura Dierenziekenhuis Tilburg. Lies: "Het gebit van de hond is een belangrijk onderdeel van het lichaam en dus moeten we daar zuinig op zijn. Gelukkig zijn steeds meer eigenaren zich daarvan bewust. Een regelmatige controle van het gebit en een juiste behandeling voorkomt veel tandleed." Heb je vragen over gebitsproblemen bij je hond? Je kunt Lies altijd mailen: lies.paardekooper@anicura.nl

- Speciale voeding (dental brokken) die ontwikkeld is om kiezen te reinigen tijdens het kauwen. Deze brokken breken niet direct tijdens het kauwen, maar moeten volledig doorgebeten worden. Tijdens het doorbijten schrapen de brokken de tandplak van de kiezen.
- Mondspray met een chloorhexidine oplossing heeft een desinfecterende werking. Het zorgt ervoor dat de hoeveelheid bacteriën in de mondholte vermindert en daarmee voor een frissere adem. Het beste resultaat krijg je door na iedere maaltijd het gebit te sprayen.
- Kauwmetaal, mits dagelijks gegeven, kan tandplakvorming verminderen. Het effect is mede afhankelijk van het kauwgedrag van de hond. Bedenk altijd dat het kauwmetaal NOOIT harder mag zijn dan het gebit van jouw hond! Een goede regel is dat je met de nagel een klein deukje in het kauwmetaal moet kunnen duwen. Lukt dat niet, dan moet je je afvragen of het kauwmetaal niet te hard is. Hertengeweien (ook wel *antler* genoemd) zijn keihard en dus altijd uit den boze. Ik heb al menig hond behandeld die daar zijn kiezen op kapot gebeten heeft: niet doen dus! ■